

Tentamen

TSFS 02 Fordonsdynamik med reglering
13 januari, 2024, kl. 14–18

Hjälpmedel: Miniräknare.

Ansvarig lärare: Jan Åslund, 0730886188.

Totalt 50 poäng.

Betygsgränser:

Betyg 3: 23 poäng

Betyg 4: 33 poäng

Betyg 5: 43 poäng

1. En bil med massa 2000 kg kör i en uppförsbacke med lutning 1° och håller hastigheten 80 km/h . Antag att summan av rull- och luftmotstånd ges av

$$R_a + R_r = a + bV^2$$

där $a = 250 \text{ N}$ och $b = 0.5 \text{ N s}^2/\text{m}^2$. Hur mycket kommer bilens hastighet minska på 80 m om man frikopplar? (6 poäng)

2. Figuren i bilagan visar hur lateral kraft beror av avdriftsvinklarna för fram- resp. bakdäcken. Antag att bilen håller konstant hastighet 70 km/h och kör på en cirkel med radien 80 m . Axelavstånd är $L = 2.8 \text{ m}$ och tyngdpunkten ligger 1.3 m bakom framaxeln. Bilens massa är 1800 kg .

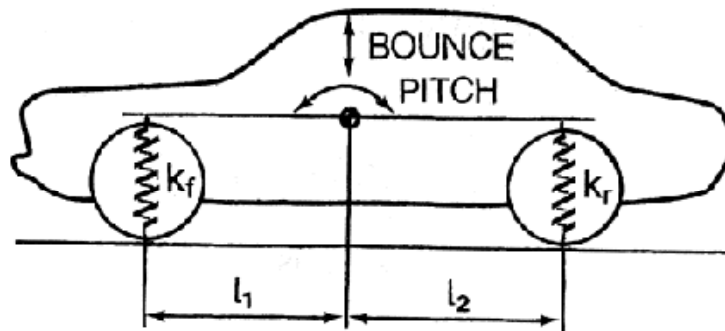
Bestäm styrvinkeln. Markera i figuren vilka värden du läser av och glöm inte att lämna in figuren. (6 poäng)

3. Betraktar en bil med massa 1800 kg , axelavstånd 2.7 m och med tyngdpunkten 1.4 m bakom främre hjulaxeln. Sidkraftskoefficienterna är $C_{\alpha_f} = C_{\alpha_r} = 4.5 \cdot 10^4 \text{ N}$

a) Beräkna understyrningsgradienten K_{us} . (3 poäng)

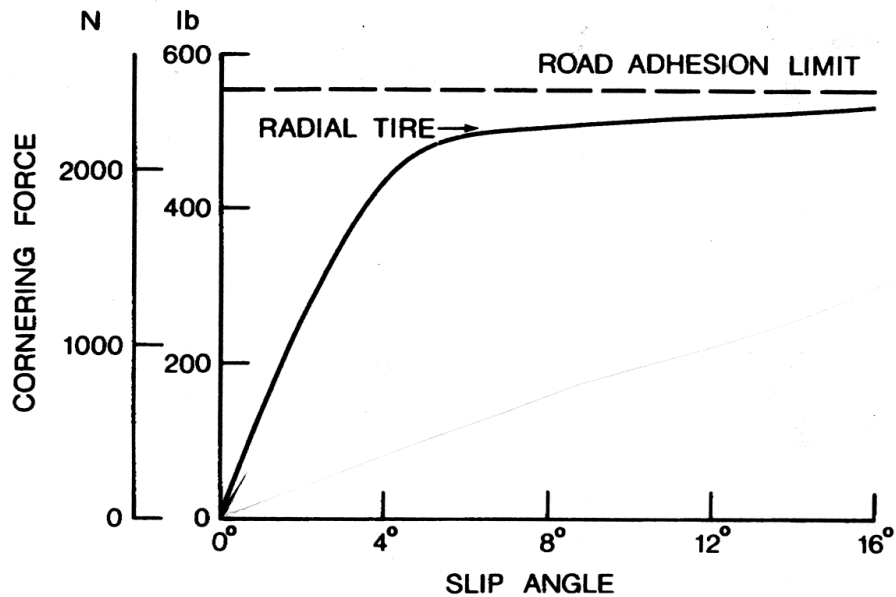
b) Beräkna den laterala accelerationen a_y om bilen håller hastigheten 60 km/h med styrvinkeln $\delta_f = 3^\circ$. (3 poäng)

4. Figuren visar en modell med två frihetsgrader för att studera hopp- och nickrörelser.

(a) Ställ upp differentialekvationerna som beskriver bilens rörelser, givet att massa m_s , tröghetsmoment I_y och alla konstanter i figuren är kända. (3 poäng)

(b) Utgå från a)-uppgiften för att bestämma villkoret för att rörelsen ska kunna delas upp i en vertikal oscillation och en roterande oscillation med centrum i tyngdpunkten. (3 poäng)

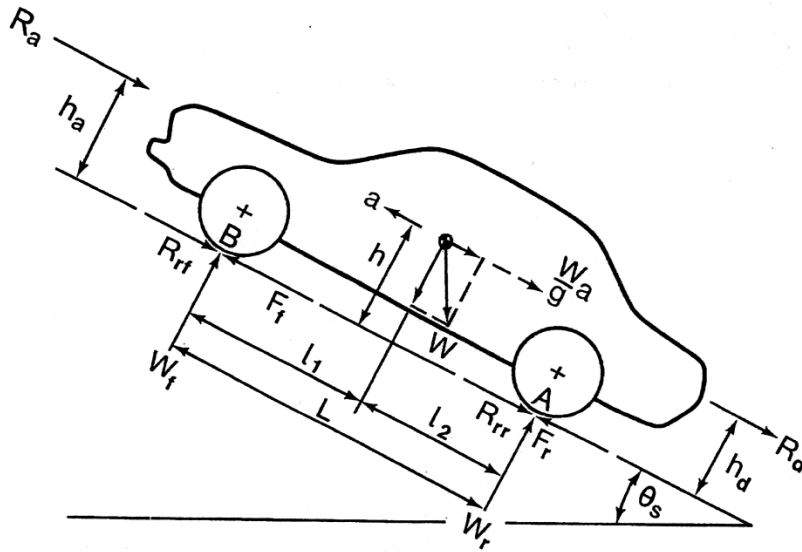

5. Sidkraften för ett fritt rullande däck som en funktion av avdriftsvinkeln ges av följande figur

Den maximala longitudinella kraften när hjulet rullar rakt fram är 3500 N . Antag att avdriftsvinkeln är 6° och att hjulet bromsas med kraften $F_x = 1000\text{ N}$. Använd friktionsellipsen för att bestämma den laterala kraften. (6 poäng)

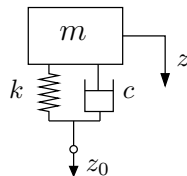
6. Figuren visar de krafter som verkar på en bil vid en acceleration.

Bilen har massan 1800 kg och kör på en plan väg. Axelavståndet är 2.7 m och tyngdpunkten ligger 1.3 m bakom framaxeln. Givet är: $h_a = h_d = h = 0.5\text{ m}$, $R_a + R_d = 350\text{ N}$ och rullmotståndet försummas. Friktionskoefficienten mellan däck och underlag är $\mu = 0.4$. Bestäm maximal acceleration om bilen är framhjulsdriven. (6 poäng)

Fig. 3.1 Forces acting on a two-axle vehicle.

7. Studera borstmodellen för ett drivande hjul. Antag att tryckfördelningen är parabelformad i kontaktytan. Givet är: kontaktytans längd $l_t = 14 \text{ cm}$, normalkraften $W = 4500 \text{ N}$, sidstyvheten $k_t = 14 \cdot 10^6 \text{ N/m}^2$, longitudinellt slipp $i = 5\%$. Friktionkoefficienten är $\mu_p = 0.8$.
- Bestäm hur den framåt drivande kraften per längdenhet dF_x/dx varierar i kontaktytan. (3 poäng)
  - Bestäm den longitudinella kraften F_x . (4 poäng)
8. Följande figur visar en kvartsbilsmodell:

Antag att den fjädrade massan är $m = 500 \text{ kg}$, fjädern har fjäderkonstanten $k = 25 \text{ kN/m}$ och dämparen dämpkonstanten $c = 2 \text{ kNs/m}$. Bilen kör med hastigheten 5 km/h på en plan väg, men vid tiden $t = 0$ kommer den fram till en ramp med lutning 4° . Bestäm acceleration $\ddot{z}$ direkt efter att den har kommit fram.

Ledtråd: Använd begynnelsevärdessatsen: $f(0^+) = \lim_{s \rightarrow \infty} sF(s)$ och att en ramp ges av $z_0 = A/s^2$ för någon konstant A . (7 poäng)

Bilaga

Lateral kraft per däck, ej per däckpar, som funktion av avdriftsvinklarna:

